

Lumina Sătmărenă

On. Red. «Asociația»

Loco (str. Șaguna 6)

Foale săptămânală pen...

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an	Lei 40-
Pe o jumătate de an	" 20-
Pe un părțar de an	" 10-

— Un număr 1 Leu. —

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un sir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Întâlnire bună...

După o depărtare de 2 luni mă întâlnesc iarăși cu cetitorii acestei gazeze. Am fost la Tară, unde îmi am cuibul meu. Am fost în popor de care sunt legat și mă simțesc legat cu toate rădăcinile sufletului meu. Noi, cari scriem această gazetă, avem toti legături sufletești cu poporul și finem să le avem, pentru că numai cunoscând deaproape păsurile poporului se poate face gazetă pentru el.

Si acum mă veți întreba ce am văzut pe unde am umblat? În zadar aş cerca să tăgăduesc adevărul: avem stări bolnave la sate ca și la orașe. S'a stricat și poporul, s'a stricat și conducătorii. «Toți ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut», precum zice rugăciunea dela Litie — și aceasta e pricina că vremurile cele nouă pe cari le-am așteptat să vină după răsboiu n'au venit, ci par că mai rele s'a făcut. «Așteptam pacea, dar nici un bine nu ne-a venit. Timp de tămaduire și iată spaimă» (Ieremia 8, 15). Si binele nu va veni până când oamenii nu se vor face buni.

Pricina stărilor bolnave de azi trebuie să o căutăm în noi înșine în inima noastră. Când noi înșine suntem răi, nici vremurile nu pot fi bune. În zadar vom schimba mereu guvernele și oamenii dela cărmă, căci iată toate relele rămân și vor rămânea în picioare până când nu vor veni oameni schimbăți înspre bine, să le facă bune. Din lăuntrul nostru, din sufletul, din inima oamenilor trebuie să plece schimbarea înspre bine a stărilor și relelor din țara noastră.

«Curății aluatul cel vechi de răutate și vicleșug ca să fiți frământătură nouă», zicea apostolul Pavel (I Corinteni 5, 7). «Aluat nou» trebuie și nouă, care să dospească «frământătură nouă» în viața și stăriile din țara noastră cea nouă. Acel aluat este evanghelia lui Hristos. Numai coborându-l pe Isus Hristos și învățăturile Lui în inima noastră și în mijlocul vieții noastre, vom putea schimba cursul și mersul stărilor bolnave de azi.

Amasurat acestui adevăr, gazeta noastră n'a intrat și nu va intra în tărâtele și fleacurile politicei de partid, ci va vesti neîncetat pe Hristos și învățăturile Lui.

P. Trifa.

Un mucenic al neamului nostru: Avram Iancu.

În săptămâna trecută s-au împlinit 50 de ani dela moartea eroului Avram Iancu. Din acest prilej s'a făcut mari serbări în cinstea marelui mort și bine s'a făcut să pentru că Avram Iancu este un mucenic în Calendarul neamului nostru. Jertfa lui este cunoscută: în anul 1848 s'a ridicat cu credință și cu lupte pline de vitejie să-și apere pe Impăratul în credință și nădejdea că prin aceasta își va putea ridica neamul său. I-a fost însă dat să-și vadă credința batjocorită și jertfa nerăsplătită.

La anul 1852 Impăratul Frantz Josef trebuia să meargă în Vidra și ajungând la Vidra în toate părțile întreba și căuta pe Iancu. Dar atunci Iancu n'a fost acasă, n'a vrut să fie pentru că știa că Impăratul n'aduce răsplătită credinței și jefelor sale. Impăratul a plecat atunci înapoi ducându-și acasă medalia și rangul pe cari le aduse în buzunarul căputului pentru Iancu. Si a plecat și sărmănatul nostru Iancu. Văzându și zdrobite planurile sale de dezrobire și mărire ale neamului a înebunit de durere și a plecat pribegă în lume. În pribegia lui căntă din fluer. În fluerul lui vorbea și plângerea un neam întreg. Plângereau suferințele și durerile unui neam fără de noroc. Si de atunci n'a mai fost acasă Iancu, pribegia lui nu s'a mai sfârșit, plângerea din fluerul său n'a mai tăcut. Sub gorunul dela Tebea a fost aşezat numai trupul lui cel frânt și obosit, dar duhul lui, tulburat de durere, a pribegit mai departe chemându și neamul la luptă și răzbunare.

De atunci a trecut multă vreme. Dumnezeul dreptății ne-a răzbunat, jertfele din

48 ni le-a răsplătit și necredința Impăratului a pedepsit-o.

Si totuși... plângerea din fluerul lui Iancu n'a tăcut nici acum și pentru miniștri și foști miniștri cari îl cercetează cu automobilele la Vidra, nu-i «acasă» nici acum. Avram Iancu și jertfa lui de mucenic este o muștrare politicianilor de azi cari ne-au umplut țara și ne slăbesc țara cea nouă cu luptele politicei de partid.

La Vidra și la Tebea s'a făcut săptămâna trecută parastas pentru «codihna» marelui nostru mort. Dumnezeu să primească sf. slujbă, dar să ne întrebăm ce codihna ar putea avea marele mort, în vreme ce conducătorii noștri politici să ceartă de ani de zile în loc să vadă de năcuzările țării? Ce codihna ar putea avea Craiul Moșilor și munților când Moșii, urmașii lăncerilor lui, rabdă foame, și «crai permisilor» ne fură bogățile țării? Cum s'ar putea codihni când chiar cu prilegiul parastasului dela Vidra cei strânși acolo s'a certat și s'a improscat cu tărâtele politicei de partid?

Cea mai bună prăznuire a marelui erou, cea mai bună slujbă pentru «codihna» lui ar fi pacea, cinstea, omenia, munca și jertfa tuturor conducătorilor noștri pentru binele țării și a neamului.

Prăznuirea și amintirea lui Iancu să ne fie o poruncă: incetarea certelor și împărecherilor. Să inceteze certele căci vremea încercărilor încă n'a trecut. Aproape la toate hotărăle ne pândesc Faraonii ca să ne întoarcă iarăși în robie. Încă n'a sosit vremea să uităm cântarea și chemarea:

«Iancule tare, Iancule mare ... Cu noi să fi! Tu însoțește și tu întărește ... Pe ai tăi fi!»

I. T.

Incoronarea.

Nu se mai amâna. Praznicul încoronării se va ține la 15 Octombrie după programul pe care l-am scris și noi pe larg în numărul trecut al gazetei. În săptămâna trecută ieșiseră svenuri de o amânare a încoronării, dar vesteasă aceasta să adevărit a fi scornită de unele partide politice din opoziție. Toate semnele arată că acum praznicul încoronării nu se va mai amâna.

Un guvern de încoronare? După ce partidul național stăruie neîndupăcat pe lângă părerea să nu ia parte la încoronare, să vorbit și să vorbește și de un guvern nou, alătuit anumit pentru a face încoronarea. Nicolae Iorga ar fi ales să alcătuiască acest guvern. În chipul acesta ar lua parte toate partidele la încoronare și săr mai potoli urile politice. De fapt acesta ar fi lucrul cel mai cuminte pentru măreția praznicului dela Alba-Iulia și liniștea țării. Se pare însă că liberalii nu și vor lăsa mândria de a face ei încoronarea și de aceea umblă cu târgueli după partidele din opoziție să le îndupăce merge la încoronare. Pe Averescu și partidul lui, l-au și căstigat și e vorba ca și țăraniștii să meargă. De asemenea și Iorga a declarat că merge și astfel numai partidul național stăruie pe lângă părerea sa. Din încredințarea partidului național deputatul M. Popoviciu s'a dus înaintea Regelui cu un Memorandum prin care arată pricinile de ce partidul nu ia parte la încoronare.

(Bine ar fi să se găsească o cale de împăcare a partidelor în fața marelui praznic!)

Pregătirile pentru încoronare urmează înainte cu zor. Biserica încoronării este gata. De asemenea este în turnare și clopotul cel mare care va răsuna la Alba-Iulia vestind în lungul și în largul pământului românesc marele praznic al răspărțirii jertelor și suferințelor neamului nostru.

La București se ține acum sfat pentru sfintirea catedralei dela Alba-Iulia.

O scrisoare pastorală pentru praznicul încoronării a dat sfântul Sinod din București către tot clerul și poporul ortodox din țară ca să se cetească în ziua încoronării în toate bisericile. Vom publica în întregime această frumoasă pastorală în numărul viitor al gazetei noastre.

Cine va pune coroana pe capul MM. LL. Regelui și Reginei? După religia statului este cea ortodoxă și aproape toți Români avem legea și credința ortodoxă, ungurea și încoronarea MM. LL. Regelui și Reginei se va săvârși de către capii bisericii noastre ortodoxe.

Din lumea mare.

Se ridică țară primejdii de nouă răsboie. — Scânteile răsboiului din Azia-mică amenință țară cu aprindere vulcanul din Balcani.

Cele ce se petrec acum în Azia mică din prilejul răsboiului greco-turc amenință să aibă mari și nebănuite urmări. Turci au înfrânt cu totul pe Greci și i-au scos cu toțul din toată Azia mică. Și Turci îmbătați de băruță nu vreau să se opreasă în loc, ci amenință cu intrare în Constantinopol care este în mâna Aliașilor ba încă plănuiesc și ocuparea Turciei europene ca să aibă din nou legătură cu Bulgaria.

Că lucrurile au ajuns aici sunt devină Aliașii, adică Marile Puteri și mai ales Anglia și Franța cari nu se pot înțelege care să stăpânească mai mult Europa

din răsărit. Și în răsboiul greco-turc au fost amestecați Englezii cari au ținut pe partea Grecilor și Francezii cari au ținut pe partea Turcilor. Urmarea iată este aceasta că un popor învins biruește în luptă pe învingătorii de ieri.

Dar un alt rău și mai mare decât acesta este că la spatele Turcilor au stat bolșevicii din Rusia iar la spatele bolșevicilor au stat Nemții și așa de pe urma neînțelegătorilor dintre Aliașii iată folosesc și se întâresc dușmanii de eri.

Biruința Turcilor trebuie să deschidă ochii Aliașilor și statelor din Mica Înteleregere, în care este și România noastră, pentru Rușii și Turcii vreau să facă din Marea Neagră un lac rusu turc iar vecinii Bulgariei numai ce scăpare de bucuria și nădejdea că își vor putea întâlni hotărăile cu prietenii lor: Turcii și Rușii.

Toate aceste se petrec în apropierea Balcanilor și se știe că Balcanii totdeauna au fost un vulcan ce a zguduit și a aprins mereu pacea din Europa. În fața acestor stări nici România nu poate sta nepăsătoare. În Înteleregere cu Serbia a și luat măsurile de lipsă ca îndată ce Turcii ar încerca să treacă iarăș în Europa să poată împedeca încercarea lor de a-și face legătură cu Bulgariei.

S'au trezit și Aliașii în sfârșit după ce Turcii au ajuns până acolo că în Constantinopol au spart ferestrele diplomaților străini ca o demonstrație împotriva lor. Gazetele scriu că în sfârșit Englezii ar fi ajuns la un înțeles cu Francezii în afacerile Orientului și în urma acestei înțelergări Anglia, Franța și Italia au trimis ultimatum Turciei ca să stea pe loc și să respecte granița pusă de sfatul păcii până se vor lua alte hotărări, altcum îi vor opri cu armele. Vom vedea cum vor asculta Turcii.

A ars Smirna, orașul cel mai mare din Azia-mică după Constantinopol. După retragerea Grecilor orașul s'a aprins și a ars mai ales părțile de oraș în cari lăcuesc creștinii. Pe deasupra și Turcii au mai măcelărit o mulțime de creștinii. În foc s'au prăpădit și mii de oameni și sute de mii au rămas fără adăpost și fug din calea răsburării Turcilor. E foarte trist că am ajuns țară vremurile când păgânii amenință și omoară creștinătatea.

Iată unde ne-au adus Marile Puteri cu politica lor de ceartă și rivalitate (întrecere) nebună.

Știri din țară.

Un oaspe ales a avut săptămâna trecută România. A venit la București președintele republicei polone: Iosif Pilsudski. A fost primit cu mare paradă. Această vizită înseamnă strângerea și sporirea prieteniei între cele 2 țări, ceeace și nouă și Polonia este de mare folos și lipsă pentru aceste țări în zid și zăgaz în calea povoii bolșevic. Cu acest prilej a intrat și Polonia în Mica Înteleregere, adică în alianța României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei.

Slujbașii s'au ținut la București sfatul (congresul) în afacerea ridicării leilor. Au luat parte peste 10 mii de slujbaș și au hotărât că întrucât parlamentul, ce se va chema în ședință la 25 Octombrie, nu le va mări plățile, se vor pune în grevă.

Armele Iancului.

Jele-i, Doamne, cui și cui,
Jele-i, Doamne, muntelui,
De armele Iancului,
Că le plouă și le ninje
Și n'are cine le 'ncinge,
Că cine mi le-a avut
Mi a pus fața la pământ
Dar n'a pus-o să 'nflorească
Ci-a pus-o să putreziască.

Galbenii îngropăți în jurul casei lui Iancu.

— Nu sunt „cu noroc“ și cu folos banii din revoluții. —

Iancu a fost un mare idealist, adeca un om care a trăit și s'a jertfit pentru alții: pentru ridicarea și fericirea neamului său. Nu însă toți cei din jurul său erau așa ca el. Erau și atunci — ca și astăzi — destui oameni cuprinși de urâta boală a lăcomie de bani. Și pentru cei lacomi erau și atunci destule privilegiuri de strâns bani. «Nemeșii» fugiseră lăsând în urma lor aur și bogății — și ajunse părăsită de stăpânire și «cămară de bani» din Zlatna.

Intre cei lacomi după strâns aur era și tatăl lui Iancu: Alexandru, un om bogat care «știa prețui banii». Bâtrâni din Vidra povestesc că Alexandru tot mereu îl mustra pe fiul său că «numai el nu-și strânge galbeni acasă». Dar Iancu râdea cu dispreț în fața acestei mustrări pentru că el lupta pentru drepturile și dezrobirea neamului său și nu pentru aur. Probabil că văzând Alexandru «încăpăținarea» și «scârba» fiului său față de bani, s'a gândit să și facă el singur rost de galbeni. Într-o dimineață și-a pus boii la car și a plecat după bani la Zlatna. Atunci i-ar fi strigat Iancu: «noată, satură te acum odată de bani».

Dar galbenii pe care i-a adus Alexandru — și alții — acasă și i-au îngropat în pământ (ca asigurare împotriva tâlhărilor) n'au fost bani cu noroc. În coasta din fața casei lui Avram Iancu s'au aflat în două rânduri astfel de bani, dar folos mare nimici n'a avut după ei. Interesant este felul cum s'a aflat și se afiă acești bani. Poporul zice că numai cine-i norocos și «cui îi dat dela Dumnezeu» îi poate afia și din felul cum s'au aflat galbenii în cele două rânduri are toată dreptatea. În amândouă rândurile i-a aflat un om care nici n'a săpat anumit după ei. Săpaseră alții toată noaptea, dar pe când să ajungă la ei pe unul și a cuprins urâtul, pe altul somnul și așa au lăsat lucrul. Dimineață omul cel norocos mergând să vadă săpătura, a dat și el așa mai mult ca de glumă odată cu sapa — și la cea dintâi lovitură a dat de bani. Dar folos nici el n'a avut de ei. Din nebăgare de seamă a cam dat semne de bucurie când a ridicat galbenii pachetăți în o cutie de pleu. La asta s'a strâns norodul și norocosul voind să fugă de oameni, a sărit fundul dela cutia ruginită și într-o clipeală galbenii au ajuns în picioarele oamenilor. Ce a fost mai departe vă puteți închipui. Au mai avut apoi oamenii mult năcaz și cu stăpânirea ungurească care cerea banii găsiți pe seama țării — așa că la urmă se bucurau cei cari nu fuseseră la afarea aurului.

Din toate aceste poporul a tras învățătură și spune că banii strâni fără de muncă în vremuri de revoluție nu sunt de făcut ispravă și spor cu ei. Și poporul are dreptate. Numai banul căstigat cu trudă și muncă poate fi omului de folos și ajutor. Și în vremurile noastre strâng unii oameni bani fără de muncă: speculații cu căștigurile lor. Luati aminte și băgați de seamă că nimica se va alege de toate căștigurile lor.

Până fu Iancu 'n domnie.

Până fu Iancu 'n domnie
Mâncam pită ca 'n câmpie,
De când Iancu s'a lăsat
Iar mânămă mălaiu uscat.
Iancu cu fluer de vie
Ne scoase din iobăgie.
Iancu cu fluer de soc
Umplu țara de noroc.
Mulțumesc secure, coasă,
Că mi țineți sufletu'n oase.
Mulțumesc codrii și vâi
Că scăpărați frații mei!

PENTRU SUFLET.

— Invățătură la praznicul Inălțării sfintei cruci. —

Acum Mercuri avem prăznirea sf. cruci. Praznicul acesta și-a luat începutul astfel:

Pela anul 328 Impărăteasa Elena a plecat la Ierusalim ca să afle sfântul mormânt și adevarata cruce pe care fusese răstignit Mântuitorul Hristos. Era un lucru greu acesta pentru că învierea lui Isus sfat urât săcătușe ca să astupe cu petri și pământ crucile de pe Golgota și mormântul din care înviase Hristos. Socoiau că prin aceasta vor putea astupa și adevărul învierii. Dar adevărul nu se poate îngropa de tot niciodată. El grăește și din pământ.

Așa s'a întâmplat că la căutarea sfintei cruci fiind de față și patriarhul Macarie, acesta a căzut în genunchi și cerând semn din cer pentru locul unde ar fi îngropate crucile: o stea luminoasă a căzut pe locul răstignirii lui Hristos și săpând acolo au și aflat cele 3 cruci. Dar acum era o altă greutate. Nimeni nu știa care din cele 3 ar fi crucea lui Hristos. Și atunci Macarie a luat cele 3 cruci le-a pogorât în Ierusalim la patul unei femei ce pătimea cumplit de ani de zile. Când s'a atins femeea de crucea pe care fusese răstignit Hristos îndată s'a ridicat sănătoasă și astfel aflându-se crucea Domnului, patriarhul și împărăteasa au pornit cu ea să o așeze în biserică. Dar îndată ce poporul a auzit de aflarea sf. cruci a început să alege la biserică și fiecare se silea să poată vedea sf. cruce. Atunci patriarhul Macarie a luat sf. cruce în mâni, a ridicat-o în vâzul întregii biserici și toți s-au închinat ei strigând Doamne miluiește-ne și preamărand învierea lui Isus Hristos. Întru amintirea aflării și înălțării sfintei cruci a pus biserică noastră praznicul de Mercuri.

Ca și pe celealte praznice, biserică a rânduit și pe acesta ca să culegem învățături de viață din el. Ce putem noi învăța în praznicul de Mercuri? Multe bune și de folos sufletesc. Crucea este nouă un semn, o aducere aminte care cuprinde tot ce a făcut Hristos pentru mântuirea noastră și care grăește despre toate datorii noastre pentru a putea dobândi această mântuire.

1. Crucea înseamnă iubire, înseamnă iubirea cea nemărginită ce ne-a arătat o Hristos care s'a lăsat bătut, batjocorit și răstignit pentru iubirea și mântuirea noastră. Această iubire cere ca și noi să iubim pe deaproapele.

Iubești tu creștine pe deaproapele tău? Când vezi, când faci semnul crucii te gândești tu la porunca lui Isus: «iubiți-vă unii pe alții precum și eu v'am iubit»? (Ioan 13, 34). Dacă nu iubești, ci urăști pe

deaproapele, zadarnic te apropii de semnul sf. cruci. Din crucea ta lipsește atunci un capăt, precum zice Ioan Gură de aur. «Dacă zice cineva că iubește pe Dumnezeu și urăște pe fratele său minchos este» (Ioan 4, 20).

2. Crucea înseamnă apoi suferință, ne învăță să suferim așa precum și Hristos pentru noi a suferit înfricoșatele chinuri ale răstignirii.

Suferi și tu? ești gata și tu să suferi orice pentru Hristos, pentru sufletul tău, pentru deaproapele tău? Iți duci și tu pe umeri crucea ta, adeca lupta zilnică cu patimile și păcatele? Dacă păcatele te biruiesc neîncetat pe tine, iată în zadar te apropii de crucea lui Isus.

3. Crucea înseamnă apoi iertare. Hristos a strigat și de pe cruce iertare celor cari îl răstigneau: «Tată iartă-le lor că nu știi ce fac». Ierți și tu greșalele fratelui tău sau sari în capul lui pentru orice greșală? Dacă «nu poți ierta» n'ai înțeles pe Isus și crucea lui cea sfântă...

Creștinilor Biblia ne spune că Israelenii scăpând din Egipt, în calea lor spre Canaan au ajuns în pustie fără apă și au început a cărti împotriva lui Moise. Dar deodată o apă mare — Marea — s'a arătat înaintea lor și poporul s'a grăbit să bea. Dar vă! Apa era amară și poporul cărtia și mai tare. Atunci Moise a strigat către Dumnezeu «și i-a arătat lui Domnul un lemn și i-a zis: dacă vei arunca acest lemn în apa cea amară se va îndulci. Și l-a aruncat Moise și îndată s'a făcut apa dulce și limpede» (II Moise 15, 22—25).

In alt loc ne spune Biblia că șerpi veninoși a trimis Dumnezeu asupra Israelenilor cărtitorii. Și s'a rugat Moise pentru iertarea poporului «și a zis Domnul către Moise: fă-ți șerpe de aramă și îl pune ca pe un semn și tot cel mușcat de șerpe văzând semnul, va trăi» (IV Moise 21, 6—8).

Llemnul care a îndulcit apa Israelenilor și semnul șarpei care i-a apărat de moarte în pustie închipuesc semnul sf. cruci. Amară este și apa vieții noastre și de multeori par că n'o mai putem bea. Aruncați lemnul crucii în amărtaciunea ei și se va îndulci! Puneți crucea și învățăturile ei în durerile voastre, în năcazurile, în boalele voastre și îndată apa vieții voastre se va limpezi.

Serpi veninoși se ridică și asupra noastră în pustiu acestei vieți: păcatele, patimile, ispitele. Toți cei mușcați de acești șerpi veninoși priviți sf. cruce, urmați și faceți învățăturile ei ca să vă tămăduji, și să scăpați de moarte cea sufletească.

I. Tâlcitor.

«Fraților! urmați mie și vă uitați la cei cari umbăla așa pentru că mulți umbăla astfel că despre ei plângând vă spun că sunt vrăjmașii crucii lui Hristos și a lor sfârșit este pierzare».

(Filipeni 3, 18).

De vorbă cu pocaiții

— despre cruce. —

Pocaiților nu numai că nu le trebuie crucea, ci arată și o ură deosebită împotriva ei. Împotriva semnului sf. cruci ei vorbesc cu atâta înverșunare încât eu socot că dacă ei ar fi mai mulți ca noi, ar face prav și cenușe toate crucile noastre. Vrând să aflu de ce poartă această dujmănie față de semnul crucii, care nouă ne este sfânt, am intrat odată în adunarea lor.

Abia am pomenit de cruce și toți au strigat într-un glas că este idol. Ca întărire pentru spusul lor unii mi-au cetit porunca dată de Dumnezeu lui Moise: «să nu-ți faci ție chip cioplit sau altă asemănare din cele ce sunt în cer ori pe pământ, în apă ori sub pământ și să te închini lor (II Moise 20, 4), alții mi-au cetit alte dovezi din prorocii Ieremia, Isaia, Hacobac.

Le-am răspuns îndată: sunteți în mare rătăcire pentru că împotriva Dumnezeu a dat aceste porunci împotriva păgânilor cari credeau în fel de fel de zei și își închipuiau că acești zei lăcuesc în chipuri de animale, de paseri și alte asemenea. De aceea ciopleau chipuri de animale din lemn sau piatră și le aduceau jertfe crezând că în aceste chipuri șade Dumnezeul lor. Aceștia erau idoli și de multe ori și poporul jidovesc cădea în această rătăcire a jidovilor (spre pildă când s'a suțit Moise sus pe Sinai, jos Aron și poporul a făcut idol vițelul de aur). De aceea Dumnezeu a dat lui Moise porunci aspre împotriva idolilor.

Iată dar, le-am zis eu pocaiților, că voi puneți crucea lui Hristos la un loc cu idoli păgânilor, cu viții, cu taurii, cu mai-muțele și celealte bidigăni la care se închină ei. Oare nu este aceasta o batjocură?

Crucea noastră nu este idol pentru că noi nu credem că în lemnul crucii lăcuese Dumnezeu. Noi nu ne închinăm lemnului din cruce, ci ne închinăm amintirii și cinstirei cumplitelor patimi ce le-a răbdat Hristos pe lemnul și semnul crucii pentru noi și mântuirea noastră. De căteori vedem crucea, de căteori facem semnul ei sau o sărutăm noi ne gândim la toate căte le-a făcut Hristos pentru noi și la toate căte datori suntem să facem și noi pentru că ne mântuim.

La aceste deslușiri ale mele iute a sărit un pocaiț cu vorbele: «noi nu credem în astfel de ocoșeli omenești, noi credem numai în ceeace scrie Biblia (adecă voia să zică că ei se țin ca orbu de gard de litera Scripturilor pe cari n'o înțeleg). La asta le-am zis: iată stau gata să vă dovedesc și cu Biblia deoseberea ce este între idoli și cruce. Să deschidem la proroci de unde mi-ati cetit la început «dovezi» împotriva crucii. Am deschis la Ieremia cap 2 vers 25 unde se află muștrarea Domnului asupra lui Israel pentru că închină «la zeii străini». Iată cum ne spune Biblia că se închină jidovii la acești «zei», adecă la idoli: «Ei zic lemnului: Tu ești părintele meu» și petrei: «tu m'ai născut» (cap 2 vers 27). Iată vedeți: jidovii credeau că pe ei i-a făcut chipul cioplit de lemn sau de piatră și acest chip îl ține în viață. Care însă din creștinii noștri crede așa în lemnul crucii?? — Le-am cetit și din Isaia cap 44, vers 17 unde e vorba despre omul păgân care «din lemn își face zeu, chip cioplit. Ingenunchiază înaintea lui și îl zice: să-pămă că tu ești zeu meu», adecă păgânul crede că lemnul însuși este Dumnezeu.

La aceste pocaiții au răspuns că chiar și dacă n'ar fi crucea idol, ei n'ar crede în ea pentru că Biblia nu cere acest lucru și ei numai ce-i scris în Biblie fac.

Din învățăturile sfântului Ioan Gură de aur.

Despre sf. Cruce

«Crucea a stârpit mânia lui Dumnezeu de-asupra oamenilor, a lucrat împăcarea, a schimbat pământul în ceriu, a unit pe oameni cu lingeii, a dărâmat tăria morții, a surpat puterea diavolului, a stârpit puterea păcatului, a slobozit lumea din rătăcire, a slobozit adevărul, a spăiat duhurile cele rele, a dărâmat capiștele idolești, a răsturnat jertfelnicele lor, a mănat fumul jertfelor, a sădit fapta cea bună și a întemeiat bisericele. Crucea este voința Tatălui, cinstea Fiiului, bucuria Sfântului Duh, și slava Sfântului Pavel, carele zice: «să nu-mi fie mie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Isus Christos» (Galat. VI, 14). Crucea este mai luminoasă decât soarele și mai strălucită decât razele soarelui.

Chiar de s-ar întuneca soarele, crucea totuși strălucește, și soarele se întunecă,

pentru că se covârșește de scăparea crucei. Crucea a rupt zapisul ce era asupra noastră (Colos. II, 14), a nimicit temnița morții, și ne-a dat cea mai desăvârșită dovadă de dragostea lui Dumnezeu; «căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pre unul născutul său l'u dat, ca tot cel ce crede într-el să nu peară» (Ioan III, 16). Și Pavel zice: «find noi vrăjmași, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea fiului său» (Rom. V, 10). Crucea este o tărie nebîruită, o pavăză neînvinsă, siguranța bogăților, norocirea săracilor, ocrotirea celor prigojni, înarmarea celor năpădiți, slobozirea de patimi, temelia faptei cei bune, semnul cel slăvit și minunat. Crucea iarăși a deschis raiul, a vărât într'insul pe tâlhăru, și a deschis cerul pentru neamul omenesc, carele era aproape să se prăpădească, și nici măcar de pământ nu era vrednic»...

Din cuvântarea finită la Vinerea Mare.

Le-am dovedit că și Biblia cere cinstirea semnului sf. cruci și despre această dovedire voi scrie în celalalt număr al gazetei ca să vedeți și voi cât de greșit înțeleg pocăiții Scripturile și să vă feriți de rătăcirile lor.

T. Povață.

«Cuvântul crucii neburie este celor periori, iar nouă celor ce ne măntuim este puterea lui Dumnezeu».

(I Corinteni 1, 17).

Cum ajută Dumnezeu pe cei săraci.

— O întâmplare din zilele noastre. —

Mai zilele trecute la Budapesta s'a petrecut următoarea întâmplare:

In o parte a orașului unde lăcuște săracimea luptau din greu cu greutățile vieții și câteva spălătoresc. Toată munca și toată truda mânăilor acestor sermane femei abia mai ajungea să-și poată muta traiul lor și a copilașilor de pe o zi pe alta. Scumpetea creștea ca apa și amenința să le finece cu totul. Într-o dimineață sermanele femei se strânseră îngrijorate la sfat. Adunară la un loc toți banii ce-i mai aveau și cumpărăra din oraș încă o ladă de săpun. Il impărtără, fiecare luă 2 bucăți și se puseră din nou pe muncă. Dar la spălat ce să vezi? O minune: fiecare bucată de săpun a lăsat un galbin în mâinile spălătoreselor.

Minunea s'a întâmplat aşa că un gheștar și îmbogățit de răsboiu a voit să treacă pe furiș aur în Germania, dar cum trecerea aurului este oprită a socotit să-l bage în săpun și să-l trimite ca negoț cu trenul în Germania pe o adresă cunoscută unde avea el să-l ridice. A dat însă Dumnezeu că adresa s'a rătăcit și s'a perdit în gara din Peșta și aşa săpunul a fost pus spre vânzare cu licitație. Dela licitație l-a cumpărat un comerciant iar la comerciant a trimis Dumnezeu pe sermanele femei de lăsat un cumpărat și să-ai usurat traiul vieții.

Iată cum a ajutat Dumnezeu celor săraci și iată cum s'a nimerit să facă și un gheștar o faptă bună — chiar fără să vrea. Cel care a pierdut aurul poate fi liniștit. Aurul lui a ajuns la adresa cea mai bună care să camătă cea mai mare: ajutorarea celor săraci. «Pierde banii pentru cel sărac și năcăjă...» zice Scriptura (Sirah 29, 13) și cel care a pierdut banii iată a ascultat — fără să stie — cuvântul Scripturilor.

Din „norocul” spălătoreselor învățați că Dumnezeu și ajutorul său este cu noi în toate lipsurile noastre.

Cetitorule ești și tu sărac? ești lipsit? Incredere din tot sufletul tău în Dumnezeu, Roagă-te neîncetat, „caută împăratia lui Dumnezeu” și „te îmbogățește în Dumnezeu” și apoi n'ai nici o teamă că „știe Tatăl cereșc ce-ți trebuiește tăie” (Luca cap 12 vers 21, 30, 31) și de unde nici nu gândești îți vine ajutor cereșc.

«Doamne armă asupra diavolului, crucea Ta ai dat nouă: că se scutură și se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei, că morții ai sculat și moartea ai surpat. Pentru aceasta ne încinăm îngropării și învierii Tale Hristoase». (Din cântările bisericesti).

«Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Isus Hristos prin care mie lumea s'a răstignit și eu lumii». (Galateni 6, 14).

Iancu și tatăl său.

Iancu și tatăl său nu se potriviau totdeauna cu părerile. Din spusele bătrânilor dela Vidra ieșe că de cele mai multe ori tatăl și fiul aveau păreri deosebite unul de altul. Era și firesc să fie așa pentru Alexandru, tatăl lui Iancu, era om bogat, moșier cu avere și gospodărie mare și de regulă astfel de oameni sunt totdeauna conservatori, adecație tare țuitori la stările în cari trăesc. Pe lângă aceasta, Alexandru era și pădurar, adecație încrezutul stăpânirii și supraveghetorul peste pădurile statului și din aceste pricini de multeori eșau la iveau deosebirile de păreri între el și fiul său. (In două articole publicate aici în gazetă: „Un craiu al dreptății” și „Galbenii din jurnal casei lui Iancu” sunt amintite două întâmplări care arată aceste deosebirile de vederi și păreri).

Probabil că Iancu va fi avut și în familie multe disputări cu tatăl său pentru planurile și idealurile lui. Bătrânul Alexandru era foarte rezervat față de dragostea și dorul fiului său de a schimba vremurile: „Schimbări vremurile de veți putea — zicea bătrânul — dar nu uitați un lucru: Dumnezeu să vă ferească de săracul bogat și de foamea sătulă“.

Faptul că Iancu a avut și în familie unele greutăți pentru ducerea la izbândă a planurilor și idealurilor sale, iată niște aratare pe marele nostru erou într-o înfățișare și mai mare, mai frumoasă și luminoasă.

ECONOMIE.

Așezarea stupilor la iernat.

Cu luna aceasta se încheie anul pentru stupari.

Pe cât de bună a fost jumătatea primă a verii pentru recolta de miere, tot pe atât de mult a stricat seceta din jumătatea a două, astfel că în părțile de sus, mai ales, stupii și mai cu seamă roii târziu sunt amenințați să piară de foame pe iarnă. De aceea au lucrat cuminte acei stupari, cari la recoltarea primă n'au fost prea lacomi; altfel cei ce-și văd acum stupii cu prea puțină miere, ca să și-i scape de perirea sigură pe iarnă sunt nevoiți să și-i hrânească din necesitate. Hrânierea din necesitate se face, dând stupilor — dacă n'avem rame pline cu miere căpătă — mierea necesară, noaptea, în farfurii. Peste miere vom pune bucatele de faguri sau de paie, ca să nu se încealbele și vom da-o în cantități mari de căte $1\frac{1}{4}$ - $1\frac{1}{2}$ Kgr. până când am suplinit lipsa. Albinele vor căra și depozita în faguri mierea pe care vor căpăci-o. — Să avem grije ca să nu lăsăm și peste zi vasele cu miere în stupi ca să nu stârnim furătagul.

Ultimul act în stupărit e așezarea lor la iernat, pe care vom face-o cu deosebită atenție, căci dela iernatul bun depinde și mersul stupilor în primăvara viitoare.

Patru sunt condițiile iernatului bun: matca bună, căldură, număr mare de albine și miere destulă.

Matca-i bună dacă nu-i trecută peste 3 ani. Orice stupar își are notată vârsta matcelor și dacă una-i prea bătrână și n'are altă de rezervă, cu care să o înlocuiască, va prefera să împreune stupul, după ce i-a delăturat matca îmbătrinită, cu stupul vecin. Înainte de împreunare, ca să nu se bată albinele le vom săropi cu apă îndulcită cu zahăr sau miere.

In vederea căldurii, unii au obiceiul să-și ierneze stupii în poduri sau în pivnițe. Noi nu vom transporta stupii nicării, ci-i vom lăsa să ierneze pe loc în stupină,

căci, aci vor avea aer proaspăt mai din belșug, de care au tot atâtă lipsă ca și de căldură. Si dacă stupii sunt cu pereți simpli vom pune peste ei un sac sau un țol. Urdinișurile le mișcăm, ca să nu poată intra șoareci.

Număr mare de albine e de lipsă pentru formarea de căldură. Se știe că albinele se strâng peste iarnă ghem în jurul lor 2–3 faguri și bat ușor din aripi, pentru ca să îibă căldura necesară (16–20%). Cu cât numărul albinelor va fi mai mare, cu atât și mișcarea lor pentru a și forma căldura va fi mai mică și deci vor fi necesitate să mănușe și mai puțină miere. Pe de altă parte fiindcă albinele nu se curăță niciodată în stup ci numai afară în sbor urmează că măncând mult peste iarnă, nu vor putea să-și rețină în stomac până primăvara excrementele și vor fi silite să le arunce pe faguri, îmbolnăvindu-se de urdinare. Iată de ce cu cât stupul e mai puternic cu atât va consuma miere relativ mai puțină și cu atât va ieși din iarnă mai sănătos. De altfel peste iarnă stupii consumă puțin (300–350 gr. miere pe lună). Mai mult consumă la începutul primăverii în Februarie și în Martie, când s'a început puietul și când încă nu se găsește nectar în natură. Din cele zise mai sus putem să ne explicăm de ce un stup de 10,000 albine are nevoie pe iarnă de 6 kgr. miere până când un stup de 20,000 de albine ne cere 7 kgr., unul de 30,000 ne cere 8 kgr. S. a. m. d. E. de preferit deci ca din 2 sau 3 stupi mai slabuți să formăm prin împreunare unul bun.

Cantitatea de miere la stupii primitivi o vedem cântăriindu-i, după știm greutatea medie a coșniței și știm că fagurii și albinele au greutate de 2 până în 4 kgr.

E cu mult mai ușor calculul la stupii sistematice. La aceștia greutatea unei rame plină cu miere e 1 kgr.

Stupii sistematici li iernăm, pe cei puternici pe 16 rame mici, iar pe cei mai slabuți pe 12 rame. Anume: ramele prime și ultime de sus și jos le lăsăm așa cum sunt, iar în catul de sus între prima și ultima vor fi 6, respective 4 rame, pline cu miere căpătă afară de rama din mijloc, care va fi cu miere necăpătă. În catul de jos vom așeza ramele cu poleu, puiet și puțină miere. Albinele, după ce îsprăvesc provizia de desupt, încunjură rama cu miere necăpătă din catul de sus și apoi vor consuma succesiv din ramele din jur, iar primăvara matca își va începe ouătul pe această ramă, care-i la mijlocul ghenuilui de albine și deci provăzută cu mai multă căldură. De altfel să avem de principiu că mierea din primele 2 caturi e a stupilor; a noastră numai cea din caturile de sus și că nici odată să nu lăcomim la recoltarea de miere, căci albinele nu consumă mai mult decât au nevoie absolută și deci mierea rămasă o putem recolta în anul viitor.

După ce am aranjat astfel stupii, li lăsăm ca eventualele aperturi să le astupe cu propolis până în Octombrie când vom umplea despărțământul de miere rămas gol și locul de după geam cu fân, otavă, paie sau alt material rău conducător de căldură. Apoi ne vom îngriji ca stupii să rămână în linie și nesupărați de nimic până primăvara la sborul de curătire, care poate fi peste 4–5 iuni. Pr. Al. Popa.

Cum merge împărtirea pământului.

Ziarele guvernului dau de știre că acum în toamnă se va împărti pământ în ordinea următoare: în județul Bihor (comunele Dăcănești și Nojorid) la 25 Septembrie; jud. Arad (com. Chișinău, Odvoș și Radna) la 26 Septembrie; jud. Timiș-Torontal (com. Pesac, Sacoșul-turcesc) la 27 Septembrie; jud. Satu-Mare (com. Recsigaș și Bixad) la 24 Septembrie; jud. Caraș-Severin (com. Honoriciu și Sărăzani) la 28 Septembrie; jud. Hunedoara (com. Simeria și Naiot-Vad) la 29 Septembrie; jud. Treiscaune (com. Hadig) la 1 Octombrie; jud. Brașov (com. Herman) la 1 Octombrie.

Craiul dreptății: Avram Iancu.

Numai cine știe cucerii și stăpâni sufletul oamenilor și poate ridica la luptă și duce la biruință. În frământările anului 1848, Iancu a stăpânit deplin sufletul poporului său și mulțumită acestui fapt a putut să poarte una din cele mai frumoase lupte pentru dezrobirea și libertatea neamului nostru.

Cu ce și-a câștigat Iancu iubirea și ascultarea poporului său? Cu dreptatea, cu dragostea și mila ce a arătat-o pentru cei mulți și năcăjiți, pentru dezrobirea lor și ridicarea lor la o soartă mai bună. Bătrâni dela Vidra povestesc că nu odată Iancu când venia vara dela școlile din Cluj se înduioșa de traiul cel greu al oamenilor și își arăta pe față dorul și dorința de a și scăpa neamului de jugul iobăgiei. «Nu-i bună rânduiala de acum: unii să moară de flămânzi, alții să crepe de sătui. Trebuie schimbată» zicea el.

Pe lângă multe greutăți și apăsări Moții făceau în acele vremuri ca robotă și stângeni în pădurile de fag ale erariului. Într-o Dumineacă — spun bătrâni — Iancu după ieșirea din biserică a vestit poporului cu glas înalt că s'a șters iobăgia, să nu mai meargă nimeni la stângeni. Era de față și tatăl său, Alexandru, care era încrezutul stăpânirii, supraveghetorul lucrărilor erariale. Bătrâni spun că Alexandru ar fi zis: «vedeți-vă de lucru, oameni buni, și mergeți la stângeni, n'ascultați de tinerii ăștia». Dar vesteala cea bună a libertății a cuprins repede satele și sufletele oamenilor și vizitorul ei a ajuns iubitul poporului, craiul lui sufletesc. Această dragoste poporul a pus-o și în poezie:

«Iancu cu fluer de vie
Ne scoase din iobăgie
Iancu cu fluer de soc
Umplu țara de noroc».

Iancu a vestit întâia oară înaintea bisericii din Vidra de sus ștergerea iobăgiei și răsăritul soarelui dreptății pentru cei mulți și asupriți spre întărire adevărului că biserică lui Hristos a avut, are și trebuie să aibă totdeauna frumoasa chemare să ridice pe cei «ce stau în umbră și întunecere», în sărăcie sufletească și trupească.

Pentru aceste a luptat Iancu și pentru aceasta lupta lui a fost încununată cu biruință, pentru scris este: «cel ce se luptă pentru dreptate se luptă pentru Dumnezeu».

I. T.

Testamentul lui Avram Iancu.

Ultima voine!

Unicul dor al vieții mele e, să-mi văd Națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acum, durere fără mult succes, ba tocmai acum cu întristare văd, că speranțele mele și jertfa adusă, se prefac în nimică.

Nu știu câte zile mai pot avea; un fel de presimțire pare că mi-ar spune, că viitorul este nesigur. Voesc dară și hotărât dispun ca, după moartea mea, toată averea mea mișcătoare și nemîscătoare să treacă în folosul Națiunii, pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezând, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile Națiunii mele.

Câmpeni, 20 Decembrie 1850.

Avram Iancu m. p.,
advocat și prefect emerit.

O scrisoare mult grăitoare

— despre prețurile maximale și alte năcăzuri de-ale plugarilor. —

Domnule Redactor! În orașele din apropiere s'a dat de știre cu doba, că nu-i ierat a vinde grâu, cucuruz, orz, cartofi decât cu prețuri maximale.

Eram într-o zi de târg de săptămână cu bucate în piața orașului S.... și tocmai eram în târg cu bucatele, vânzând un sac de grâu cu 70 de lei ferdela de grâu. N'am apucat să iau banii dela cumpărător și iată un sergent de oraș, mă întrebă cum mă cheamă și de unde sunt, chemându-mă să mă duc la poliție cu dânsul, că nu m'am ținut de prețurile maximale publicate cu doba. S'au adunat într'aceea mai mulți oameni în jurul meu luându-mi apărare, și amenințând pe polițai cu bătaia dacă nu mă lăsa în pace. După ce am luat banii pentru bucate m'am dus într-o boltă de talpă să cumpăr niște opinci, dar ce să vezi? tălpariul nu avea prețuri maximale, și pe o perche de opinci a trebuit să dau 120 lei. M'am dus într'altă boltă să mi iau un raf de roată la car și a trebuit să dau 95 lei, pe un singur raf la o roată, la care să mai socotește bătutul rafului pe roată, și șiroafe toate în preț de 40 lei.

Intrând într'altă boltă am întrebat cu cât e jolgiul? Negustorul mi a răspuns dela 30—60 lei metrul. Am luat 2 metri de jolgiu cu 86 lei și o bucată de săpun, și din sacul de grâu nu mi-a mai rămas nici un ban, cu toate că am dat bucatele mai scumpe decât au hotărât primarii orașelor. Dacă le vindeam cu prețul maximal, nu-mi puteam lua nici atât cât am cumpărat pe cei 350 lei.

Unde mai pun apoi încălcările care-mi trebuie la 5 copii și la nevastă, și pe ce mai cumpăr și alte lucruri trebuințioase pentru casă, căci din grâul căl am abia mai pot vinde 5 ferdele, și cucuruzul din cauza secetii să făcut slab. Ce să facă apoi alții oameni săraci cari nici pentru casă n'au bucate de ajuns, și n'au nici ce vinde ca să și cumpere bucate, necum să se gândească și la îmbrăcăminte.

De aceea vă rog Domnule redactor a ne lua în apărare cauza noastră a plugarilor, căci vedem bine că noi nu avem cap, cine să ne poarte de grije. Toți păpușarii, măsarii, covacii, tălpășii, sunt organizați și fac legături între ei, cum să lucre, și căt să ceară pe marfa lor, numai noi plugarii n'avem nici o rânduială, și nici o conducere. În afară de preotul din sat, care ne dă povești și ne mai scoate câte un drept, nu ne mai are nimeni grija. Domnii noștri deputați abia dacă vin înainte de alegeri să ne cerceteze și să ne arate dragostea lor, pentru ca să-i alegem deputați ca să nu se mai intereseze de noi până la alte alegeri, sau până când vin în mijlocul nostru să batjocorească pe ceilalți deputați din alte partide. Nici odată nu vin însă să ne aducă vr'un bine pentru comună, sau să ne câștige vre-un ajutor pentru școală, sau să căpătăm lemne de foc cu prețuri mai ieftine. Noi avem acum un deputat dela Blaj, și pe hotarul comunei noastre sunt pădurile domeniului «Șuluțan» dela Blaj, dar domnii dela Blaj, dau pădurile la sași și la alți oameni din alte comune vecine cari le plătesc mai bine, și nouă abia ne dau căte 3 jugăre pădure și și acele pipărate bine.

Așa ne arată Blăjenii dragostea lor, fiindcă am ales deputat un canonice de-alor care încă are mai multă grije de pădurile bisericii lor, decât de năcăzurile alegorilor săi. Cu lucruri de acestea ne pierdem increderea și în alți domni vrednici, căci unul doi mânca omenia la mai mulți. Tot așa nu se îngrijește nimeni de noi, să ne întrebă cum o ducem cu administrația și de ce avem mai mare lipsă, pentru că să caute în casa țării să aducă legi drepte deopotrivă pentru toți, punând prețuri maximale la toate lucrurile cari să vând, nu numai pe cele ce le vindem noi plugarii. Vă rog deci Domnule redactor a scrie acestea la gazeta D-Voastre, ca să audă toți cei chemați să poarte grija de năcăzurile țării și ale cetățenilor.

Un plugar.

Intrebări și răspunsuri

pentru lipsurile cetitorilor gazetei noastre.

Intrebare: «Biroul nostru a căpătat dela prețură un vagon de cucuruz ca să-l împartă după dreptate la cei săraci din comună, dar dreptatea a fost așa că aproape tot cucuruzul s'a ridicat peste noapte în podul birăului și din pod s'a coborât după câteva zile spre vânzare slobodă în târg.

Seracilor cari murmură, biroul le râde în față și zice că n'are vreme de fleacurile lor acum când se gătește de mers la încoronare.

Cum s'ar putea, Domnule Redactor, să-i cerem socoata despre împărțirea cucuruzului, pentru că el zice că numai preitura are drept să-l tragă la răspundere?

Mai mulți oameni năcăjiți din satul X.»

Răspuns: Biroul trebuie să-și dea socoata cum și cui a dat cucuruzul, dar are și el drept cu aceea că nu-i dator ori cui și ori unde să-și dea seamă. Trebuie tras la răspundere pe calea legii, altcum în zadar faceți larmă de an bolonda pe drumuri sau prin birturi împotriva lui. Faceți aşa: cereți primarului să convoace comitetul comunal (dacă nu vrea cereți-o în scris 10 înșি). Acolo în ședință comitetului cereți socoata amănunțită birăului despre cum și cui a dat cucuruzul. Înaintea comitetului biroul e dator să-și dea socoata. Intrucât se va încurca în socoată arătați-l pentru pedeapsă și va fi pedepsit dacă de cumva nu-i biroul vostru cea din urmă zala din lanțul nedreptăților de felul acesta. Dacă-i zala din lanț va scăpa.

Intrebare: «Cum și unde am putea afla pentru praznicul Înălțării Sfintei Cruci pe protopopul nostru ca să ne facă slujbă și să ne predice în biserică, pentru că de luni de zile nu l-am mai văzut în biserică noastră??

Mai mulți credincioși din orașul X.»

Răspuns: Trimiteți telegramă după el la «Clubul liberal» din București.

Intrebare: «Aici la noi s'a dat ordin de sus pentru închiderea crâjmelor în Dumineci și sărbători. Dar birtașul N. N., care a fost mare corteș liberal și de atunci are mare omenie și trecere la domnii de sus, își bate joc de ordin și ne strică înainte Duminecile și sărbătorile cu jocuri, beții și tămbălăuri.

Ce sfat ne dați pentru astă treabă?

Mai mulți creștini din satul X.»

Răspuns: Arătați în scris afacerea la pretură și cereți să se ia măsuri împotriva birtașului. Intrucât această arătare nu va aduce îndreptare, arătați afacerea mai departe la Prefectură și la Minister și ne scrieți și nouă ca să-i zicem pe nume la crâjmarul vostru cel cu «proptă» multe.

Din Săcele.

— O doamnă dăruiește 16 mii de Lei pentru biserică, școală și orfani. —

Din Săcele primim următoarea veste bună: „Dumineacă în 3 Septembrie slujind parastas intru pomenirea regretatului Ion Mihalcea Vrânceanu, jalinica-i și nemângăiată i soție care n'a pregetat a veni dela București, unde lăcusește, ca să facă creștină pomenire soțului său iubit, a binevoit să facă următoarele dăruiri pentru eternizarea amintirii soțului său: pentru biserică 10 mii de Lei, pentru casa culturală 1000

de Lei și pentru văduve, orfani și săraci 5000 Lei.

In numele bisericei și a tuturor credincioșilor mei exprim și pe această cale nobilei donatoare adânc simțita noastră mulțumită și recunoștință.

Satulung, la 5 Sept. 1922.

Pr. Zenovie Popovici.

Calendarul săptămânii.

• Septembrie 30 zile. •

Duminica înainte de înălțarea sf. Cruci: Evanghelia dela Ioan C. 3, v. 13—18. Apostolul Pavel către Galateni C. 6, v. 11—18. La înălțarea sf. Cruci: Evanghelia dela Ioan C. 19 v. 6—35. Apostolul Pavel către Corinteni I-a C. 1 v. 18—24.

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	11 Cuv. Teodora	24 Gerhard
Luni	12 Muc. Antonom	25 Cleofas
Marți	13 Muc. Cornelie Sut.	26 Ciprian
Merc.	14 (†) Înălț. S. Cruci	27 Cos. și Dam.
Joi	15 S. Mc Nichita Rom.	28 Vențels. reg.
Vineri	16 Mta Eutimia	29 Mihail Ar.
Sâmb.	17 Mucenija Sofia	30 Ieronim

Târguri. In 24 Septembrie: Chișinău, Ghioroc, Periamoș, în 25: Abrud, Asuagiu de sus (jud. Sălaj), Venetia de jos, în 26: Brețcu, Hida, în 27: Boroșsebeș, Lăpușul-ung., Monor, Sic, Zam, în 28: Mediaș, Reteag, Timișoare, în 29: Eted Miercurea-Ciucului, în 30: Alba-Iulia, Bahnea, Codlea, Mălăcrav, Rușii-Muntej.

Știrile săptămânei.

Numărul acesta din «Lumina Satelor» cuprinde 6 pagini. Intrucât abonații noștri își vor plăti regulat și la vreme abonamentul, gazeta se va tipări mai departe tot în 6 pagini. Este aşadar în interesul și folosul cetitorilor să și platească la vreme abonamentul.

Stăruiți pentru răspândirea gazetei noastre!!

Aeroplane și telegrafie fără fir pentru serbarele încoronării. La Alba-Iulia Direcțunea poștelor lucră la instalarea unui aparat telefonic fără fir pentru ca ajutorul acestei telegrafii străinătățea să se poată informa repede despre mersul prăznuirii. Această telegrafie va fi condusă de 50 slujbă și și va avea legătură cu toate orașele cele mari din Europa. Tot asemenea Direcția poștelor a luat măsuri ca o companie din armata noastră de aeroplane la fiecare jumătate de oră să facă slujbă de poștă între Alba-Iulia și București.

Cu prilegiorul încoronării «Lumina Satelor» va ieși în format mare cuprinzând 8—10 pagini și chipuri frumoase. Cei care doresc să poată avea și cetii acel număr să se aboneze de pe acum la gazeta, trimițând abonamentul de 10 lei până la sfârșitul anului sau 20 pe o jumătate de an.

Timbrele încoronării. În vederea încoronării s-au comandat timbre speciale din străinătate. S-au lucrat aceste timbre la o firmă din München (Germania) și vor sosi pînă la 1 Octombrie.

«O scrisoare mult grăitoare» publică un plugar în numarul acesta din gazetă. Este multă amărciunie și multă dreptate în acea scrisoare. Să o cetească acei cari de după masă din cancelării pînă prețuri maximale, ca să vadă ce ispravă fac acele prețuri. Să o cetească și domni noștri deputați ca să și aducă aminte de datoriiile ce le au.

A dat beteșugul și în banii noștri? Gazetele de la București scriu că Banca Națională în cele din urmă 4 săptămâni a bătut peste 180 de milioane bani noi și că acum bani din totală tara a ajuns la suma de 14 miliarde și 448 de milioane. Nor ne aducem aminte că nu de mult guvernul se lăuda că harta banilor noștri nu s'a mai sporit. Oare nu cumva se lipesc și de banii noștri boala banilor din Ungaria și Austria?

Porumb (cucuruz) pentru cei lipsiți. Sfatul miniștrilor a dat un împrumut de 200 milioane Lei Centralei cooperativelor ca să cumpere cu ei porumb pentru ținuturile lipsite din Ardeal. Hotărârea este de laudă, ar fi însă și mai de laudă dacă de fapt ar și ajunge porumbul la cei lipsiți. De multeori însă s'a întâmplat și se întâmplă că porumbul pornit către cei lipsiți apucă că rătăcite și se prefacă în spîrt pe la fabrici sau în câștig pe la speculanți.

Dar pentru răul acesta și noi purtăm vina, Iată vedeti, cei din Vechiul Regat au cooperative și Statul pe ele le încredințează să cumpere porumb. Dacă am avea și noi cooperative, Statul ar trimite cooperativelor noastre porumbul să-l împartă după dreptate și atunci n-ar ajunge în mâna speculanților. Ba atunci ne-am putea ajuta chiar și fără stat. Centrala cooperativelor dela noi ar trimite vorbă și ar face târg cu Centrala de dincolo să-i cumpere porumb și porumbul s'ar cumpăra la vreme și ar ajunge la vreme în locurile unde este lipsă de el.

Faceți pe tot locul cooperative, căci altcum toate jăluurile noastre sunt și vor fi glasul celui ce strigă în pustiu!

„Vrei să te faci milionar?“ Dute la Viena cu 3 mii de lei și li schimbă cu coroane austriace. Căpeți pe ei un milion de coroane și iată că ești milionar, așa că sătul de bani.

Clopote de porțelan au făcut Francezii. În bisericile din Meiz, finutul pustiu de răsboiu, au așezat 60 astfel de clopote în locul celor furate de Nemți. Se spune că au un glas cu mult mai tare și placut ca cele de metal.

„Intrebări și răspunsuri“ sub această numire am deschis cu numărul acesta în gazetă un răvaș pentru lipsurile cetitorilor noștri. Cine are lipsă de ceva stat, cui i-să facă atare nedreptate sau a văzut și vede făcându-se altora nedreptate, să ne scrie pe scurt și noi îi vom da răspuns prințând la fotograf pe cel vinovat. După cum are voie întrebătorul, noi punem cu numele la gazetă pe cel vinovat sau îi scriem jalba fără să pomenim nume de oameni, în nădejdea că cei vinovați își vor vedea chipul în fotograful întrebărilor și se vor îndrepta. La din contră dacă nu se vor îndrepta îi vom arăta cu numele.

Am deschis acest răvaș în nădejdea că vom mai putea împușta din retele și abuzurile pe care le avem din belșug în toate părțile.

O ședință cu împușcături de oameni. La sedința ce să-i săptămâna trecută o bancă dela București a fost ceva gâlceavă între membrii ei. În decursul sfetului unul din ei a scos revolverul din buzunar ca să le arete celorlalți că el are dreptate. Oamenii au luat-o la fugă; el după ei și pe căi i-a putut prinde pac în cap. A împușcat pe 3 în cap. Ca prin minune n'a murit nici unul. Ciudate vremuri! ciudăți oameni!

O plată de 22 mii lei la lună are... să nu credeți că atare slujbaș, fie acela chiar ministru, ci... un chelner. O gazetă din Oradea-Mare dovedește negru pe alb că toate veniturile unui chelner de pe o lună fac 22 mii de lei. Cel mai mare ofițer din armată sau profesor din școală n'are mai mult de 3 mii și 200 lei la lună.

Și apoi să mai fi slujbaș și să și pădești avere și sănătatea prin școli !!

Valuta (prețul) banilor. Leul nostru merge și înainte pe calea racului a ajuns la 8 centime. Prețul banilor străini este așa: 1 franc francez se poate cumpăra cu 12—13 Lei, dolarul se plătește cu 165—166 Lei, lira italiană cu 7 Lei 30 bani, dinarul Sârbilor cu 1 Lei 75 bani, coroana Cehilor cu 5 Lei 40 bani.

Bani mai răi ca ai nostri sunt marca Nemților: căpeți 12—13 Mărci pentru 1 Lei, coroana Ungurilor: căpeți 6—7 coroane pentru 1 Lei și coroana Austriacă: căpeți 600—700 coroane pentru 1 Lei.

Se apropie moartea banilor: în unele orașe din Ungaria să introducă valută grâu. Ziarele din Ungaria aduc

știrea că în orașul Seghedin, avându-se în vedere scăderea cea mare a coroanei, s'au introdus în multe locuri grâu ca valută (preț) de plată. Astfel spre pildă liceele (școlile) nu mai primesc didactru în bani, ci numai în grâu, așa că dacă vrei să înduci copilul la școală în oraș, încarcă căruța de grâu și cu acest grâu te duci și îscri la școală (punga o poti și iuta acasă). Totuștemenea și orașul Seghedin și-a dat în arândă locurile pentru grâu.

Așa că tot mai bine să ai plugșorul tău, moșia și boii tăi decât bani!

„Astăzi îmi trebuie 60 de ouă să pot cumpăra o zdranță de cărpă...“ așa răspunde eri în targ o săteancă unui domn care pretindea să-i vânză ouăle cu «prețul maximal». În vremea de pace cumpăram cu 10 ouă o cărpă, dar astăzi abia o pot lua cu 60...“ zicea femeea și avea dreptate. — Să pui preț maximal la vânzările și munca țărănilor, dar la cumpărările ce le face el să-l lași în știrea lui Dumnezeu, să-l jupoie boltașul și industriașul — aceasta este nu numai o prostie maximală, ci și o mare nedreptate și greșală. Maximați, Domnilor, toate delă ac până la bou ori lăsați-le să se cumpănească una cu alta, altcum apăsând cumpăna numai de partea țărănlui ne vom pomeni că ne trimitem vorbă sătenii să ne frigem și să ne fierbem «prețurile maxime».

Loc pentru publicații

Dr. ITTU,

1—3

medic practic univ., și dentist să reîntors din Germania și ordinează zilnic

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 36

face tratament special de tuberculoză.

Nr. 1653/1922

1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de secretar communal în comuna Săsăuș, plasa Nochrich, județul Sibiu, public concurs cu termen până la 12 Octombrie 1922.

Reflectanții își vor înainta cererile cu documentele recerute subsemnatului în terminul sus fixat, având a dovedi calificația prescrisă în art. I. a legei din 1883 respective art. XV. din 1900.

Emolumentele sunt cele normate prin Decretul a Consiliului Dirigent și prin ordinele ulterioare având secretarul dela comună și lemne după trebuință și eventual cuartir în natură.

Nochrich, la 14 Septembrie 1922.

Andrae,
primprestor.

Nr. 240

1—1

Licitătione.

Pentru renovarea bisericei și casei culturale ort. române din Arpătac, județul Treiscaune, se publică concurs de licitație verbală pe ziua de 24 Septembrie n. 1922, ora 2 d. a., pe lângă următoarele condiții:

1. Preful exclamării 10,543 lei.
2. Licitatorii vor depune înainte de începerea licitației un vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.
3. Comuna bisericească își rezervă dreptul să dea lucrările în întreprindere oticăruia, fără considerare la prețul oferit prin licitație.
4. Licitanții nu pot pretinde dela parohie diurne și spese de călătorie pentru a participa la licitație.
5. Celelalte condiții de licitație precum și proiectul de spese se pot vedea până la ziua de licitație în concilaria oficiului parohial din Arpătac.

Arpătac, 10 Septembrie 1922.

Aurel Nistor, Const. Cioflea,
par., pres. comit. par. notar comit.

Alexandru Brându,
epitrop.